

Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022

Autorzy opracowania:

prof. dr. hab. Marek Dutkowski

Joanna Urbańska

Joanna Kierzkowska

Waldemar Siudek

przy współpracy Urzędu Gminy w Suchym Lesie:

Jerzy Świerkowski

Joanna Nowak

Dorota Moszczyńska

Justyna Radomska

Violetta Pałęczarz

Adrian Karwat

Paweł Andrzejewski

Ryszard Chruszczewski – *opinia merytoryczna*

Spis treści

Wstęp	4
Metodologia	6
1. Analiza SWOT	7
2. Raport z badań ankietowych	11
3. Diagnoza stanu gminy	25
4. Założenia do Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022	29
5. Wizja i misja gminy Suchy Las.....	30
6. Strategiczny program rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Suchy Las.....	32
7. Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022.....	39
8. Wdrażanie Strategii	47
SPIS TABEL	49
SPIS WYKRESÓW.....	49

Wstęp

W 2001 roku gmina Suchy Las przyjęła do realizacji Strategię Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2002 – 2011, która określiła metody przygotowania i realizację działań administracyjno - gospodarczych, służących wszechstronnemu rozwojowi gminy.

Władze samorządowe nakreśliły misję rozwoju gminy Suchy Las, deklarując: *Jesteśmy gminą położoną w obrębie aglomeracji poznańskiej, atrakcyjną dla swoich mieszkańców, inwestorów i gości. Dbając o wysoki poziom życia mieszkańców, rozwijamy infrastrukturę techniczną i zapewniamy szeroki zakres usług społecznych. Inwestorom oferujemy dogodne lokalizacje dla nieuciążliwej dla środowiska działalności gospodarczej. Dzięki walorom środowiska przyrodniczego i kulturowego, stwarzamy dogodne warunki dla turystyki i rekreacji.*

Misja ta, sformułowana bardzo szeroko, nadal jest aktualna. Wymaga jednak modyfikacji, przede wszystkim z powodu dostosowania do zmieniającej się rzeczywistości. Liczne zmiany w gospodarczym i społecznym otoczeniu lokalnym sprawiły, iż postanowiono dokonać aktualizacji dokumentu, który powinien być w większym stopniu powiązany ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego czy Strategią Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej, jak również skorelowany z głównymi programami gminnymi.

Od przyjęcia poprzedniej Strategii minęło ponad 10 lat. W tym czasie nastąpiło wiele przełomowych wydarzeń. Proces wejścia Polski do Unii Europejskiej wniósł istotne zmiany w sposobie przygotowania i realizacji przedsięwzięć rozwojowych gminy. W świecie zapanował kryzys gospodarczy, co odbiło się również echem w funkcjonowaniu gminy Suchy Las. Wszystkie te czynniki powodują, że procesu rozwoju gminy nie można opierać na poprzednich założeniach, gdyż nowe wyzwania i problemy skłaniają do innego spojrzenia na rzeczywistość.

Podstawą rozwoju gminy Suchy Las w nadchodzącym czasie będzie Strategia, która określi misję oraz cele strategiczne i operacyjne do roku 2022. Jest to długookresowy plan działania, określający strategiczne i operacyjne cele rozwoju gminy, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Strategia stanowi podstawę do właściwego zarządzania gminą, do ubiegania się o środki zewnętrzne, zwłaszcza z Unii Europejskiej. Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy długookresowej polityki rozwoju społecznego i gospodarczego. Ponadto Strategia wskazuje, jakie są najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga Rady Gminy w przyjętym horyzoncie czasowym.

Czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu była *Diagnoza aktualnego stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Suchy Las*, zawierająca podstawowe informacje o gminie.

Charakterystyka została opracowana według wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Gminy Suchy Las. Na podstawie rzetelnego i obiektywnego opisu kondycji gospodarczej i społecznej gminy Zespół Ekspertki we współpracy z gminą Suchy Las wypracował cele strategiczne, służące wzmocnieniu samorządu do sprostania wyzwaniom polityki rozwojowej.

Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022 pozwala na realizację kluczowych dla rozwoju gminy projektów, będących wynikiem strategicznej koncepcji rozwoju.

Dokonując prac aktualizacyjnych, których efektem jest przedkładany dokument Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022, uwzględniono również zasadnicze elementy, wpływające na realizację polityki rozwojowej, jak ocena i weryfikacja szans i słabości rozwojowych gminy oraz czynników rozwoju ekonomiczno - społecznego.

Proces aktualizacji Strategii będzie przyjmowany jako systemowy element zarządzania strategicznego gminą Suchy Las. Strategia winna być aktualizowana i korygowana w takt zachodzących istotnych zmian w otoczeniu wewnętrznym, jak i zewnętrznym gminy.

Metodologia

Przy realizacji Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022 obrano Metodę Ekspercko - Partnerską, która pozwoliła połączyć wiedzę i doświadczenie ekspertów oraz samorządu, a także uczestnictwo społeczne zarówno instytucji, jak i podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i mieszkańców gminy.

Proces zapoznawania się z atutami i wadami gminy Suchy Las obejmował badanie opinii liderów publicznych, mieszkańców i przedsiębiorców działających na terenie gminy w zakresie postrzegania przez nich zagadnień społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Wyniki badań ankietowych stały się podstawą do wnioskowania o społecznym odbiorze rzeczywistej sytuacji w gminie, wykrycia różnic pomiędzy społecznymi ocenami faktów, a ich rzeczywistym stanem, a także problemów najbardziej dotykających mieszkańców i przedsiębiorców.

Na podstawie wypracowanej analizy SWOT: silne strony (wewnętrzne) gminy, słabe strony (wewnętrzne), szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne) zespół ekspercki postawił pytanie: *Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony gminy i zniwelować zagrożenia?* Następnie opracowano kilkanaście celów operacyjnych opierając się na wcześniej wybranych słabych stronach i zagrożeniach. Podobnie zespół pracował przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans.

Kolejnym etapem prac zespołu ekspertów było zidentyfikowanie celów operacyjnych do wypracowanych wcześniej celów strategicznych.

Z uwagi na to, że zarówno dane statyczne, jak i dynamiczne, nie mogą zostać odpowiednio ocenione bez odpowiedniej grupy porównawczej, za celowe uznano umiejscowienie gminy Suchy Las pod względem rozwoju społeczno - gospodarczego, a także szczegółowo w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzennego i turystycznego wśród innych, porównywalnych gmin wiejskich powiatu poznańskiego. Dla osiągnięcia tego celu przeprowadzono analizę porównawczą - benchmarkingową z użyciem mierników rozwoju. Metoda ta pozwala na uzyskanie wyniku w postaci procentowego miernika rozwoju w odniesieniu do gminy idealnej w zakresie dobranych wskaźników w grupie gmin uznanych za porównywalne (tzw. benchmarki). Oznacza to, że wynik odczytywany może być tylko w odniesieniu do konkretnej grupy gmin i dodatkowo tylko i wyłącznie w zakresie przyjętych do badania zmiennych. W efekcie analiza benchmarkingowa pozwala na zbudowanie rankingu badanych gmin.

Zadaniem metodycznym w aktualizowaniu Strategii było również dostosowanie dokumentu do celów i priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Zbieżność celów obu dokumentów może być argumentem przy ubieganiu się przez samorząd o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację przedsięwzięć strategicznych.

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron gminy oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed gminą. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony gminy, które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony gminy, które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się gmina, pozwala sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego gminy. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach gminy i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach gminy ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego).

Tabela 1 Analiza SWOT sfery społeczno - ekologicznej

POZYTYWNE

NEGATYWNE

SFERA SPOŁECZNO - EKOLOGICZNA

WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
MOCNE STRONY	SZANSE
- wzrost liczby ludności ogółem, dodatni przyrost naturalny, korzystna struktura wiekowa mieszkańców, - zmodernizowana, systematycznie remontowana i rozbudowywana baza lokalowa szkół i placówek oświatowych, - wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna, - wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie gminy, - bogata oferta kulturalna, - aktywne środowisko lokalne, dobrze rozwinięta współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi, - utożsamianie się lokalnej społeczności z miejscem zamieszkania, - integracja lokalnej społeczności, - niska stopa bezrobocia, - działalność świetlic wiejskich, - pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków i alkoholu, - istnienie obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody, - brak przemysłu znacząco oddziałującego na środowisko, czyste środowisko, - duża lesistość terenu, - potencjał historyczny i przyrodniczy, - atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza.	- zwiększona dostępność do środków zewnętrznych, służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych, - stworzenie warunków do rozwoju rynku pracy, - edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania pozytywnych postaw w zakresie zdrowego stylu życia, - nawiązana współpraca z gminami krajów UE i na płaszczyźnie krajowej, - zainteresowanie inwestorów i ludności terenami o czystym, atrakcyjnym środowisku, - wzrost świadomości ekologicznej, - uporządkowana gospodarka odpadami w skali makro.
WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
- spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, - wzrost liczby popełnionych przestępstw, - mała liczba mieszkań socjalnych, - niewystarczające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, - zanieczyszczanie lasów i innych terenów przez ludność, - zanieczyszczenia związane z ruchem komunikacyjnym, - niewystarczające nakłady na inwestycje w ochronie środowiska naturalnego.	- starzenie się społeczeństwa, - wzrost problemów społecznych wynikający z pogorszenia się sytuacji gospodarczej, - wzrost bezrobocia długotrwałego i zjawisko jego dziedziczenia oraz wzrost obszarów wykluczenia społecznego, - stosowanie chemicznych środków ochrony roślin, - zmiany klimatyczne i skutki tych zmian, - realna możliwość skażenia wód podziemnych – bakteriologicznie, ropopochodne.

Tabela 2 Analiza SWOT sfery infrastrukturalno - gospodarczej

Tablica 2 Analiza SWOT Sfery Infrastrukturalno –gospodarczej

SFERA INFRASTRUKTURALNO –GOSPODARCZA

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	- wysoki poziom zwodociągowania, skanalizowania oraz zgazyfikowania gminy, - korzystne warunki dostępu do zasobów energii dla inwestycji energochłonnych, - sprzyjające warunki infrastrukturalne do rozwoju funkcji pozarolniczych w obszarach wiejskich, - dobre połączenie komunikacyjne z Poznaniem i sąsiednimi ośrodkami regionalnymi, - dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo - rekreacyjna, - istniejąca oczyszczalnia ścieków, - własna komunikacja autobusowa, - rozwój budownictwa mieszkaniowego, - działalność Lokalnej Grupy Działania oraz Lokalnej Agencji Rozwoju Gospodarczego, - duża liczba podmiotów gospodarczych, - korzystne warunki do inwestowania, - zrównoważony budżet gminy, - sprzyjające warunki do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, - teren gminy objęty jest w znacznym stopniu miejscowymi planami zagospodarowania terenu, - dalsze podnoszenie jakości przestrzeni gospodarczej w gminie, - poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury; nawierzchni dróg, - działania prowadzone przez gminę zmierzające do pełniejszego wykorzystania mechanizmów partnerstwa publiczno-prywatnego dla zapewnienia rozwoju gminy, - rozwój sieci światłowodowej umożliwiającej mieszkańcom podłączenie do szerokopasmowego Internetu, - wysoka pozycja gminy w ogólnopolskich rankingach atrakcyjności inwestycyjnej.	- współpraca z sąsiednimi samorządami w sprawie modernizacji infrastruktury drogowej, - rozbudowa dróg krajowych: S11 i zachodniej Obwodnicy miasta Poznania, - ożywienie gospodarki w skali makro, - dostępność funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, - rozwój przedsiębiorczości opartej na nowoczesnych, nieuciążliwych ekologicznie technologiach, - swoboda podejmowania działalności gospodarczej i realizacji inwestycji wynikająca z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, - rozwój usług w małych i średnich przedsiębiorstwach - wprowadzanie nowych technologii i know - how w sferę produkcyjną i usługową, - brak barier we współpracy zagranicznej, - tendencja na mieszkanie poza miastem, - inwestycje w przemysł, - możliwość rozwoju drobnej przedsiębiorczości.
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	- brak wystarczającej ilości chodników przy drogach powiatowych i gminnych, - słabo rozwinięte zaplecze usługowe dla form turystyki, - duża ilość napowietrznej sieci energetycznej wysokiego napięcia – ograniczenia dla zabudowy, - niezadowalający stan części dróg gminnych, - niewystarczające oświetlenie na terenie gminy, - rozproszona zabudowa mieszkaniowa, - brak zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych,	- niepełne wykorzystanie funduszy strukturalnych przy realizacji inwestycji infrastrukturalnych, - znaczący wzrost natężenia ruchu kołowego, - przepisy – np. dot. NATURA 2000, procedury środowiskowe – ograniczenia dla inwestycji infrastrukturalnych, - spadek PKB i kryzys finansów publicznych w Polsce, - wzrost bezrobocia w skali makro, - spadek konsumpcji,

- uciążliwy ruch samochodowy,
- brak miejsc parkingowych,
- niewystarczająca liczba miejsc noclegowych,
- brak ścieżek rowerowych,
- brak silnego wewnętrznego kapitału inwestycyjnego,
- niska przepustowość komunikacyjna,
- zły stan techniczny zabytkowych obiektów, ograniczony dostęp do tych obiektów (teren zamknięty poligonu).

- trudności w pozyskiwaniu kredytów bankowych (oprocentowanie, zabezpieczenia),
- zmniejszenie zakresu i wielkości pomocy publicznej,
- konieczność wdrożenia norm europejskich w zakresie ochrony stanu środowiska przyrodniczego i rozwoju systemów infrastrukturalnych,
- składowisko odpadów ZZO.

2. Raport z badań ankietowych

Na potrzeby aktualizacji *Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022* opracowano ankietę, skierowaną do liderów opinii publicznej, mieszkańców oraz wszystkich zainteresowanych rozwojem gminy Suchy Las. Celem ankiety było pozyskanie szczegółowych danych na temat obszaru gminy Suchy Las. Przedmiotem sondażu była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy. Dane uzyskane w ankiecie uzupełniają informacje otrzymane z instytucji odpowiedzialnych za poszczególne działania w gminie Suchy Las.

Badania opinii mieszkańców gminy Suchy Las było realizowane w lipcu 2012 r. Przedmiotem sondażu była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy.

Ankieta składała się z 16 zagadnień, w tym również metryczki i miała formę pytań zamkniętych, jak i otwartych, w których respondenci oceniali poszczególne elementy rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. W wypełnianiu kwestionariusza uczestniczyło 319 osób, jednak rozkład liczby głosów był zróżnicowany, ponieważ nie wszyscy respondenci udzielali odpowiedzi na każde z postawionych pytań.

Pytania w ankiecie były tak sformułowane, aby dać odpowiedź, co stanowi problem dla mieszkańców i jak założyć długookresowy plan działania niezbędny dla realizacji zamierzeń rozwojowych gminy.

Wypowiedzi osób ankietowanych znalazły odzwierciedlenie w zbudowanej diagnozie dla potrzeb dokumentu *Strategii* oraz w tworzonych celach strategicznych i operacyjnych rozwoju gminy.

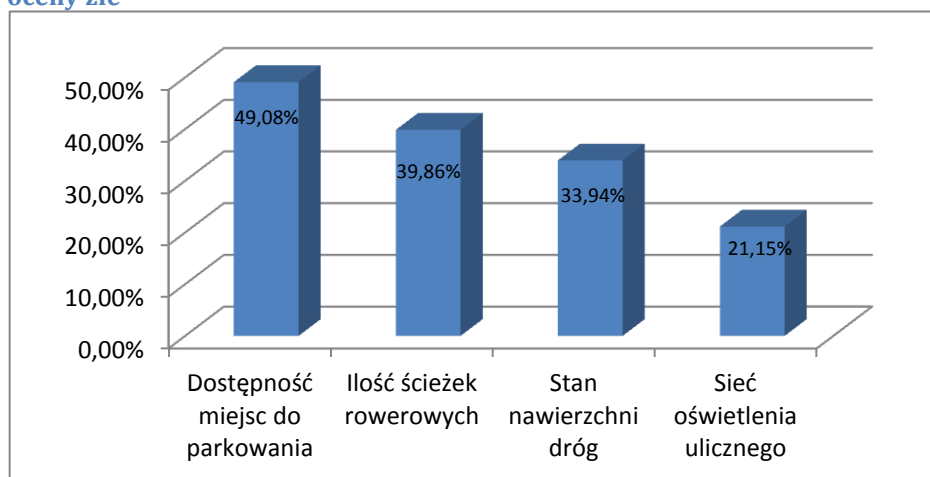
Ankietyzacja mieszkańców gminy Suchy Las

Ocena warunków życia w gminie

W pytaniu 1 ocenie poddano warunki życia w gminie, respondenci mieli do wyboru pięciostopniową skalę, według której dokonywali odpowiedzi na pytania w następującym zakresie: złe, przeciętne/średnie, dobre, bardzo dobre. Na pytanie składało się 25 elementów dotyczących stanu infrastruktury społeczno – publicznej, a także stanu środowiska naturalnego, świadomości ekologicznej i integracji mieszkańców.

33,94% respondentów wskazało na zły stan nawierzchni dróg, 49,08% badanych zasygnalizowało brak miejsc parkingowych na terenie gminy. Zastrzeżenie budzi także sieć oświetlenia ulicznego (21,15%) i ilość ścieżek rowerowych (39,86%). Stan techniczny infrastruktury drogowej w ocenie mieszkańców gminy to zdecydowanie słaba strona. W ramach planowania strategicznego należy podjąć działania, zmierzające do poprawy stanu technicznego ulic w gminie.

Wykres 1 Podział procentowy głosów oceniających infrastrukturę drogową w gminie Suchy Las – oceny złe

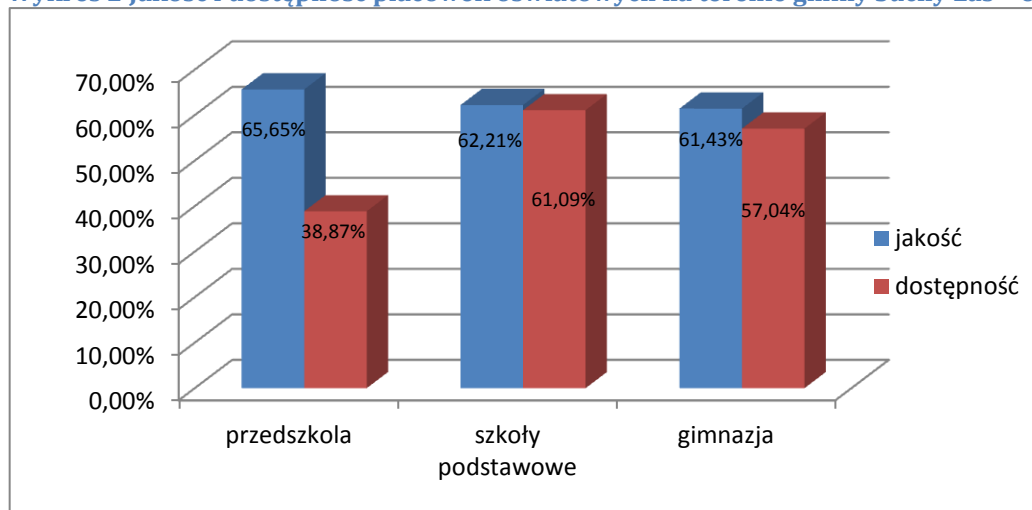

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Mieszkańcy na terenie gminy Suchy Las wysoko ocenili dostęp do edukacji. Stan szkolnictwa w gminie oceniany jest zdecydowanie pozytywnie. Dostępność przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy, odpowiednio 38,87%, 61,09% i 61,43% mieszkańców określiło jako dobrą. Natomiast poziom edukacji w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach odpowiednio 65,65%, 62,21%, 57,04% respondentów również oceniło jako dobry. Przeprowadzone badania wskazują, że poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach stanowi silną stronę gminy. Jednocześnie jest to istotny atut przy wyborze gminy Suchy Las jako miejsca zamieszkania. W ramach

działań strategicznych należy dążyć do utrzymania oraz podwyższania poziomu nauczania w sucholeskich szkołach.

Wykres 2 Jakość i dostępność placówek oświatowych na terenie gminy Suchy Las – oceny dobre

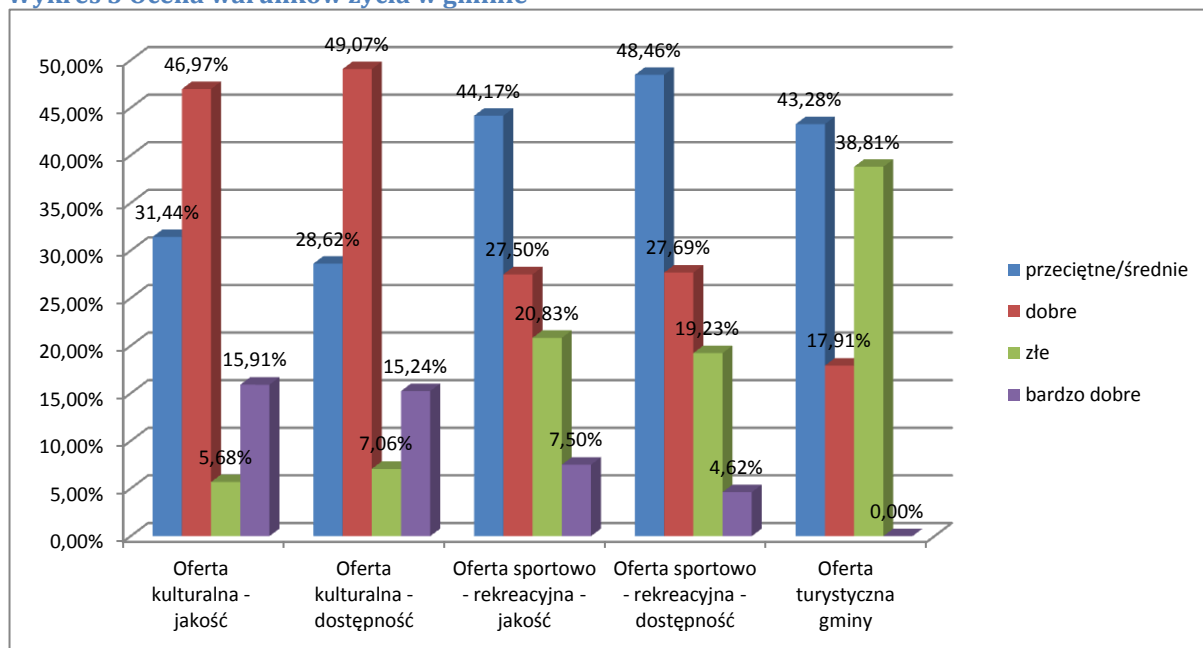
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Respondenci wyrażają zadowolenie z oferty kulturalnej gminy Suchy Las. Blisko 47% ankietowanych uważa, że ilość i jakość propozycji kulturalnych jest wystarczająca, 49,07% respondentów oceniło dostęp do oferty kulturalnej gminy na poziomie dobrym. Oferta kulturalna gminy oceniona została jako jej mocna strona. Opinie mieszkańców świadczą o tym, że interesująca oferta kulturalna stanowi o atrakcyjności gminy. Jednakże należy w dalszym ciągu prowadzić działania na rzecz wzmocnienia jakości i dostępności kultury na terenie gminy, skierowane przede wszystkim do osób młodych.

Natomiast dostępność i jakość oferty sportowo – rekreacyjnej na terenie gminy ponad 40% badanych ocenia na poziomie przeciętnym. Gmina dysponuje bogatym zapleczem sportowym i rekreacyjnym. Należy jednak podjąć działania w kierunku poprawy i rozpowszechnienia oferty skierowanej do osób młodych.

Kreowanie wydarzeń kulturalnych i sportowych jako wizytówki gminy Suchy Las mogłoby wpłynąć na wzrost napływu turystów do gminy. Jest to istotne z uwagi na fakt, że ponad 80% badanych uważa, że gmina obecnie nie jest atrakcyjna turystycznie.

Wykres 3 Ocena warunków życia w gminie

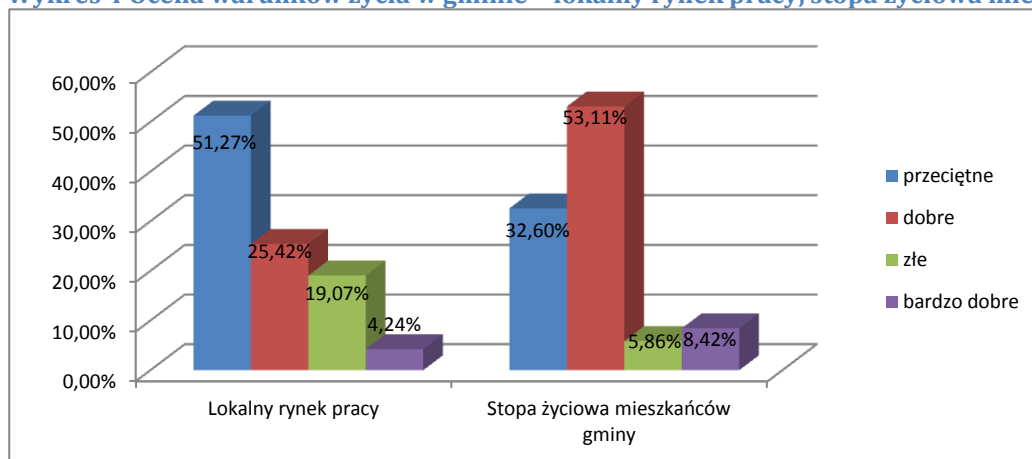

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ponad 46,0% ankietowanych wypowiada się pozytywnie o środowisku naturalnym gminy uznając, że jest ono dla gminy silnym atutem, mogącym decydować o jej rozwoju.

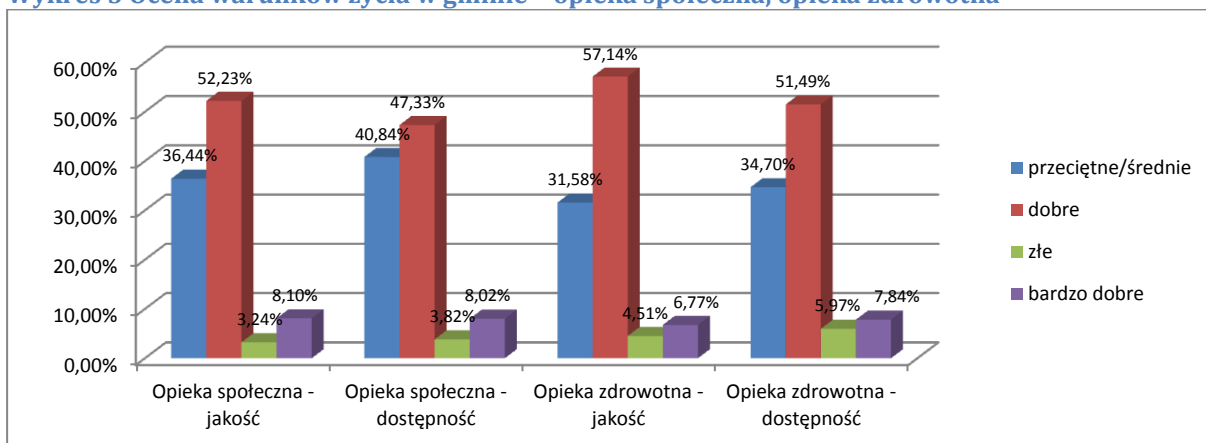
Na ocenę jakości życia w gminie wywiera wpływ wiele czynników. Jednym z nich jest obiektywne odbieranie poczucia bezpieczeństwa. Pomimo, że 43,43% respondentów stwierdziło, że czuje się w gminie bezpiecznie, to niepokojącym wydaje się fakt, że aż jedna czwarta badanych nie ma owego poczucia bezpieczeństwa. Plan strategiczny gminy winien zawierać działania, zmierzające do poprawy stopnia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, ukierunkowane na rozszerzenie monitoringu miejsc newralgicznych na terenie gminy.

Największymi problemami społecznymi według respondentów jest bezrobocie. Ankietowani oczekują zwiększenia liczby dostępnych miejsc pracy. Lokalny rynek pracy, rozumiany jako możliwość znalezienia zatrudnienia na terenie gminy ankietowani ocenili jako przeciętny (51,27%). Jednocześnie poziom stopy życiowej mieszkańców respondenci ocenili na poziomie dobrym (53,11%). Wypowiedzi ankietowanych wskazują na brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców na lokalnym rynku pracy.

Wykres 4 Ocena warunków życia w gminie – lokalny rynek pracy, stopa życiowa mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ponad połowa badanych mieszkańców wysoko oceniła jakość opieki społecznej (52,23%) oraz jakość świadczonych na terenie gminy usług zdrowotnych (57,14%).

Wykres 5 Ocena warunków życia w gminie – opieka społeczna, opieka zdrowotna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ponadto respondenci wskazują na niski stopień integracji społeczności lokalnej. Aż 48,25% badanych oceniła integrację mieszkańców na poziomie złym. Plan strategiczny gminy winien być ukierunkowany nadziałania, zmierzające do wzrostu stopnia integracji, a tym samym poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.

Trzy najważniejsze problemy do rozwiązania na terenie gminy

Pytanie z numerem 2 było pytaniem otwartym, w którym respondenci mogli wypowiedzieć się na temat głównych ich zdaniem problemów, koniecznych do rozwiązania w pierwszej kolejności. Zdecydowanie najważniejszą płaszczyzną dla badanych jest obecnie konieczność rozbudowy infrastruktury sportowej na terenie gminy. Mieszkańcy wskazują przede wszystkim na potrzebę

wybudowania obiektu piłkarskiego z naturalną trawą lub sztuczną III lub IV generacji (pełnowymiarowego).

Ponadto ciągle najważniejszą kwestią dla mieszkańców jest poziom bezpieczeństwa na drogach na terenie gminy. Z problemem bezpieczeństwa – oświetlenie ulic, chodniki, oznakowanie - wiąże się również stan dróg na terenie gminy. Problem stanu dróg jest drugim w kolejności najistotniejszym problemem według mieszkańców gminy – respondenci wskazują na zły stan techniczny dróg, braki punktów świetlnych na terenie gminy, brak lub zły stan chodników.

Działania zaplanowane w ramach strategii winny być ukierunkowane na poprawę poczucia bezpieczeństwa mieszkańców na drogach w gminie. Służyć powinna temu nie tylko poprawa stanu technicznego ulic, ale przede wszystkim modernizacja oświetlenia ulicznego. Ze względu na istotność problemu w ocenie mieszkańców gminy, działania te powinny zostać potraktowane priorytetowo.

Dodatkowo pojawiły się głosy na temat konieczności budowy kolektora Sucholesko – Umultowskiego – inwestycja ta w przyszłym roku będzie realizowana przez firmę Aquanet SA oraz zwiększenia dostępu do Internetu szerokopasmowego na terenie gminy.

Stopień ważności realizacji przedsięwzięć na terenie gminy

W kolejnym pytaniu mieszkańcy gminy oceniali kolejność pod względem stopnia ważności realizacji konkretnych przedsięwzięć na terenie gminy Suchy Las. Przedsięwzięcia były oceniane w 3 stopniowej skali w zakresie: ważne, mało ważne, nieważne.

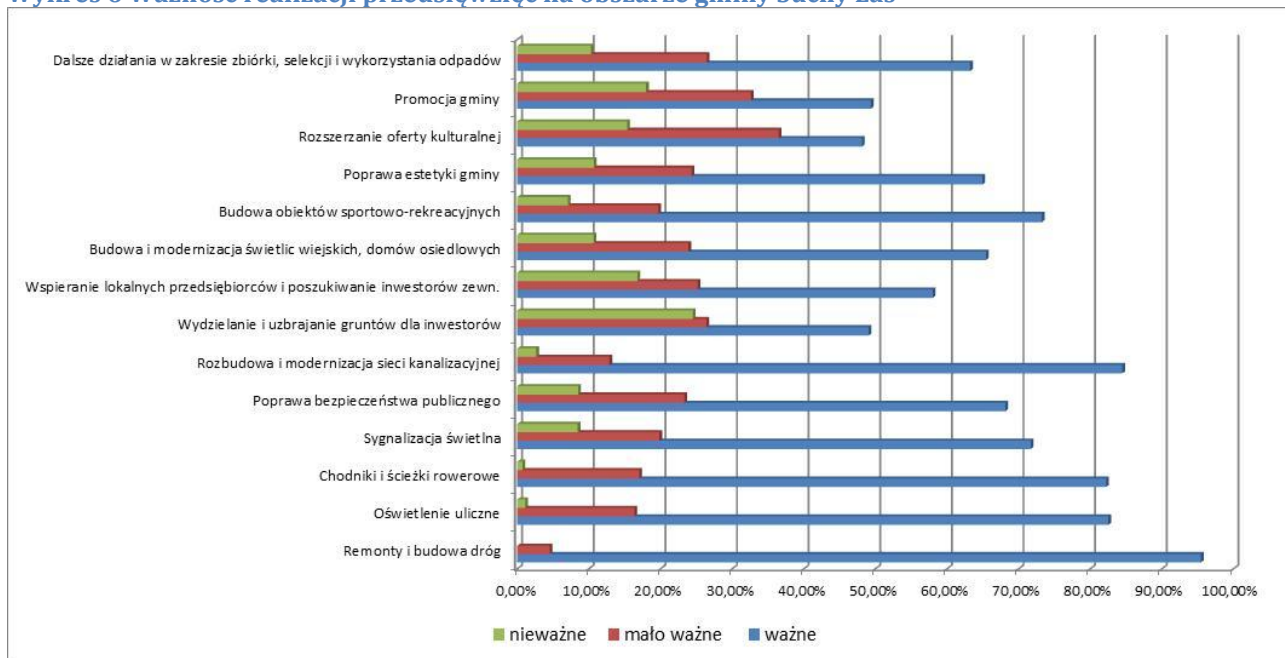
Można stwierdzić, że wyniki w kontekście poprzednich i następnych odpowiedzi stanowią ich zdecydowane potwierdzenie, gdyż największy niedobór jest dostrzegany w sferze infrastruktury drogowej. Dla 95,45% ankietowanych remont i budowa dróg stanowi najistotniejsze przedsięwzięcie do realizacji na terenie gminy. Ponadto braki w punktach oświetlenia ulicznego dla ponad 85% respondentów stanowią również istotną kwestię do rozwiązania przez władze samorządowe. Dla 82,22% ankietowanych jako *bardzo ważne* uważa dalsze działania gminy w zakresie budowy i modernizacji chodników i ścieżek rowerowych. Ponadto 71,69% badanych mieszkańców wskazuje na konieczność budowy sygnalizacji świetlnych na terenie gminy.

Dodatkowo respondenci (84,47%) jako *bardzo ważne* przedsięwzięcie do realizacji na terenie gminy wskazali rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej.

Odpowiedzi ankietowanych wskazują na potrzebę budowy obiektów sportowo – rekreacyjnych (ponad 73% wskazań badanych osób) oraz świetlic wiejskich i domów osiedlowych (65,44%). Według mieszkańców dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i wykorzystania odpadów oraz poprawy

estetyki gminy winny nadal pozostać w sferze priorytetowych zadań władz samorządowych gminy Suchy Las (wskazuje na nie odpowiednio 63,24% i 64,94% respondentów), gdyż świadczy ona o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania.

Wykres 6 Ważność realizacji przedsięwzięć na obszarze gminy Suchy Las

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ocena gminy Suchy Las

Pytanie czwarte było kolejnym pytaniem otwartym, w którym ankietowani mogli się wypowiedzieć na temat czym jest dla nich gmina Suchy Las? Pytanie było sformułowane w taki sposób, aby osoba ankietowana dokończyła zdanie: *Uważam, że gmina Suchy Las jest....*

Na tak zadane pytanie odpowiedziało 27 respondentów. Z analizy wypowiedzi wynika, że w większości przypadków gmina jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania i wypoczynku. Ankietowani wskazali również na to, iż gmina jest przyjazna mieszkańcom. W wypowiedziach respondentów pojawiały się także wypowiedzi, określające gminę Suchy Las jako „sypialnię Poznania”.

Ponad to padły wypowiedzi pozytywnie oceniające władze gminy. Respondenci wskazywali na właściwe zarządzanie obszarem gminy, zmierzające w kierunku poprawy warunków życia jej mieszkańców.

Pozytywne lub negatywne zmiany na terenie gminy w przeciągu ostatnich kilkunastu lat

Ankieta skierowana do mieszkańców gminy zawierała pytania, w których respondenci oceniali pozytywne i negatywne zmiany na terenie gminy w przeciągu ostatnich kilkunastu lat.

Za pozytywne zmiany na terenie gminy uznano przede wszystkim rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej, jednakże pojawiały się także głosy, że inwestycje nie są prowadzone równomiernie we wszystkich miejscowościach gminy.

Mieszkańcy pozytywnie oceniają rozwój infrastruktury społecznej, w tym budowę obiektów sportowych. Jednakże pojawiają się głosy, że działania w kierunku rozwoju infrastruktury sportowej podejmowane są tylko w Suchym Lesie, pomijając pozostałe miejscowości gminy. Należy jednak zauważyć, że funkcjonują boiska sportowe w Złotkowie i Gołęczewie.

Respondenci doceniają działania władz samorządu na rzecz pozyskiwania środków z UE, pozwalających na rozwój gospodarczo – społeczny gminy.

Z wypowiedzi osób ankietowanych wyczuwane są negatywne nastroje związane z bezrobociem i brakiem miejsc pracy.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy Suchy Las?

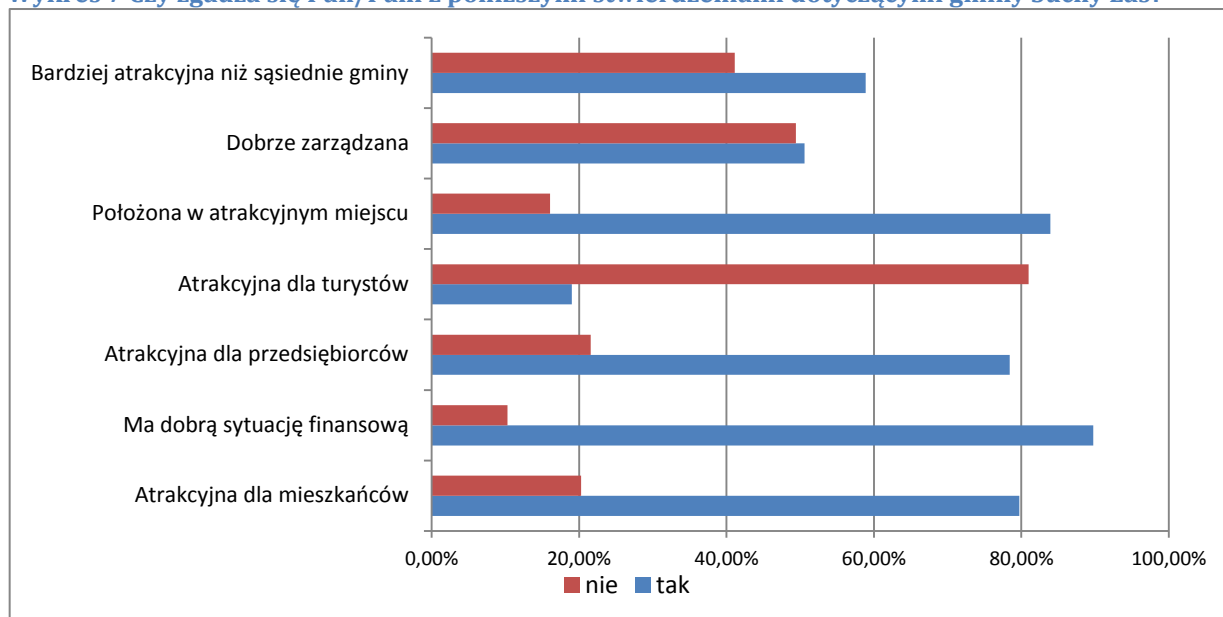
Tak zostało sformułowane kolejne pytanie skierowane do uczestników badania ankietowego. W pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę kilku stwierdzeń dotyczących odbioru gminy przez jej mieszkańców. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny: *tak* lub *nie*. Z analizy wypowiedzi wynika jednoznacznie, że gmina Suchy Las jest bardzo pozytywnie oceniana ze względu na lokalizację i jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla społeczności lokalnej. Ponad 83% ankietowanych poparło położenie gminy jako wyjątkowo atrakcyjną lokalizację. Blisko 80% respondentów określiło gminę Suchy Las jako atrakcyjną dla mieszkańców. Ponadto niespełna 68% ankietowanych stwierdziło, że gmina daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy. Ponadto 58,87% osób odpowiedziało, że gmina Suchy Las przewyższa sąsiednie gminy pod względem atrakcyjności.

Gmina Suchy Las w oczach swoich mieszkańców ma także dobrą kondycję finansową, ponieważ 89,73% respondentów oceniło pozytywnie sytuację finansową gminy. Ponad 50% ankietowanych uważa, że gmina jest dobrze zarządzana, natomiast 78% określa gminę jako atrakcyjną dla przedsiębiorców.

Gmina nie została dobrze oceniona pod względem atrakcyjności dla turystów, 80,97% osób wypowiedziało się na *nie* przy ocenie atrakcyjności walorów turystycznych.

Wykres 7 obrazuje udział procentowy głosów w poszczególnych kategoriach pytania 7.

Wykres 7 Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy Suchy Las?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Potencjał, który gmina powinna rozwijać

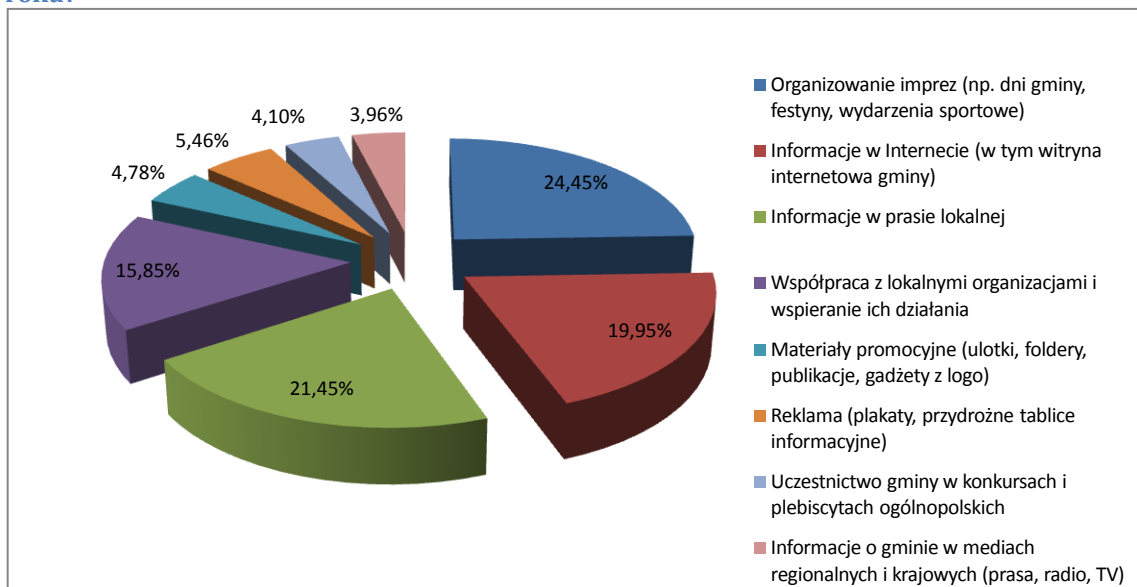
W pytaniu nr 7 ankietowani mieli wskazać, jaki według nich gmina Suchy Las posiada potencjał, który w szczególności powinien być rozwijany.

Ankietowani w głównej mierze upatrują potencjał gminy w rozwoju jej gospodarki. Wskazują jednocześnie na konieczność przygotowania terenów wraz z towarzyszącą infrastrukturą pod nowe inwestycje oraz stworzenie systemu zachęt dla inwestorów lokalnych, jak i zagranicznych.

Ponadto mieszkańcy wskazują na potencjał turystyczny gminy, który winien być tworzony i budowany w oparciu o tereny zielone i walory kulturowe występujące na terenie gminy Suchy Las.

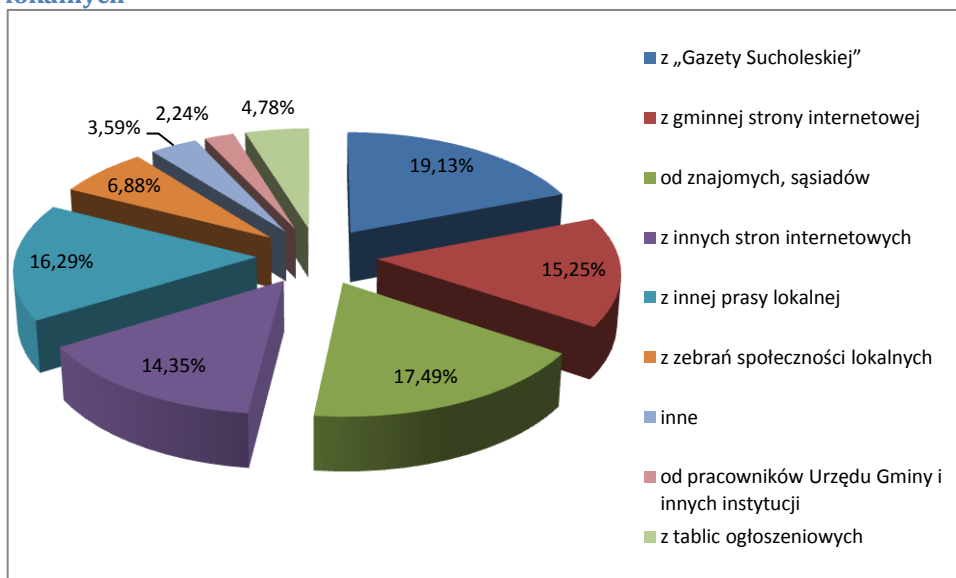
Pytania 8, 9 i 10 zawarte w ankiecie dotyczyły źródeł z jakich ankietowani czerpią informację na temat gminy, działalności władz samorządowych oraz wszystkich aktualności dotyczących regionu.

W pytaniu 8 ponad 24% respondentów wskazało, że w ostatnim roku najpopularniejszą formą promocji gminy Suchy Las były organizowane imprezy (festyny, wydarzenia sportowe).

Wykres 8 Z którymi z wymienionych form promocji gminy spotkał/a się Pan/i w ciągu ostatniego roku?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Mieszkańcy gminy o informacjach, działaniach promujących gminę dowiadywali się najczęściej z „Gazety Sucholeskiej” (19,13% respondentów), od znajomych i sąsiadów (17,49%) oraz informacji ze stron internetowych (15,25% ankietowanych).

Wykres 9 Źródło informacji o działaniach podejmowanych przez władze gminy i wydarzeniach lokalnych

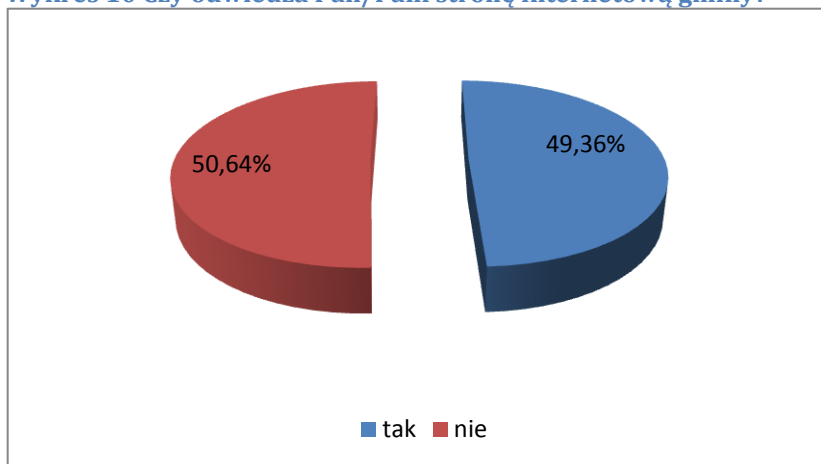
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Osobną kwestią, pośrednio związaną z jakością życia w gminie Suchy Las, jest odwiedzanie przez mieszkańców strony internetowej gminy. Zagadnienie to rozpatrywać można z dwóch perspektyw: z punktu widzenia mieszkańców – jako wyraz zainteresowania sprawami gminnymi – oraz gminy – jako możliwość informowania mieszkańców w Internecie o sprawach gminnych.

Aby zorientować się wstępnie w poziomie zaangażowania mieszkańców w sprawy gminne oraz potencjale informacyjnym tego medium na terenie gminy Suchy Las, respondentów pytano o to, czy odwiedzają stronę internetową gminy. Jak pokazuje poniższy wykres, grupa odwiedzających i grupa nieodwiedzających są niemalże równoliczne.

Z jednej strony nie oznacza to całkowitego braku zainteresowania życiem gminnym w lokalnej społeczności, niemniej jednak z perspektywy docierania z informacjami do mieszkańców sytuacja prezentuje się raczej negatywnie.

Wykres 10 Czy odwiedza Pan/Pani stronę internetową gminy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Struktura socjodemograficzna badanej populacji

Wśród osób badanych dominowali mężczyźni (54,73%). W próbie badawczej przeważały osoby z kategorii wiekowej 25-34 lata (33,33%), respondenci reprezentujący pozostałe przedziały wiekowe stanowili odsetki od 1,36% w przypadku osób w wieku do 18 lat do 29,93% (osoby w wieku 35-44 lata).

Ponad 69% w próbie to osoby z wykształceniem wyższym. Dla porównania odsetek osób z wykształceniem średnim wyniósł 22,45%, zawodowym 5,44%, a podstawowym 2,72%.

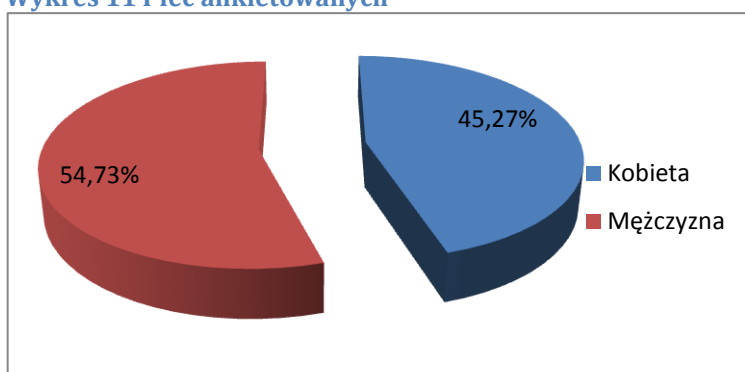
Najliczniejsze kategorie badanych wyróżnione ze względu na status społeczno – zawodowy to pracownicy prywatnych przedsiębiorstw 52,70%. Udział w próbie badawczej osób prowadzących

działalność gospodarczą wyniósł 27,70%, osób uczących się lub studiujących 10,68%, emerytów/rencistów 3,38%, osób pracujących w rolnictwie 0,69%. Osoby bezrobotne stanowiły 0,68% respondentów.

Wśród ankietowanych 65,47% osób to mieszkańcy Suchego Lasu. Dla ponad 59% respondentów gmina Suchy Las stanowi miejsce zamieszkania, 19,81% badanych jest zatrudnionych na terenie gminy. Ponadto dla 12,61% ankietowanych gmina Suchy Las jest także miejscem wypoczynku i rekreacji.

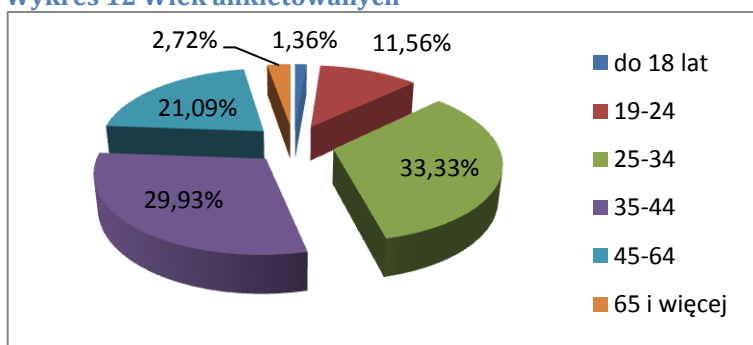
Odsetek respondentów spoza gminy świadczy o tym, że w wielu przypadkach osoby mieszkające w gminie Suchy Las, są zameldowane poza jej granicami. Dane dotyczące liczby ludności w gminie są zaniżone, ponieważ bazują na danych ewidencji ludności, która uwzględnia tylko osoby zameldowane na danym terenie. Nie jest to tylko statystyczny problem, od liczby mieszkańców zależą bowiem wpływy z podatków, opłat, a w konsekwencji stan budżetu gminy.

Wykres 11 Płeć ankietowanych

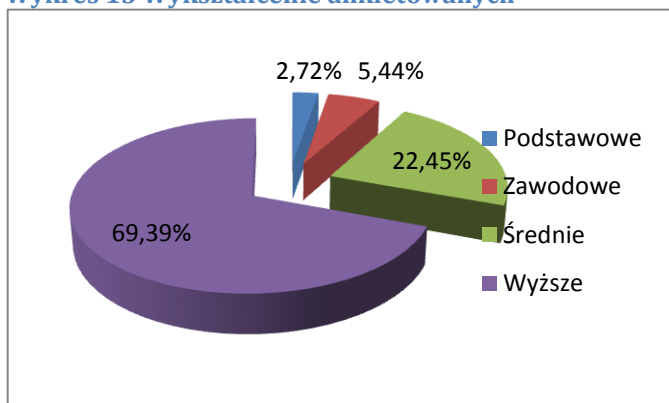
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 12 Wiek ankietowanych

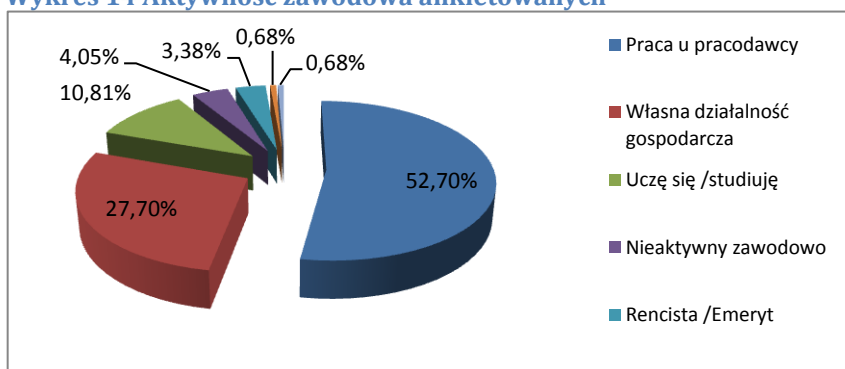
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 13 Wykształcenie ankietowanych

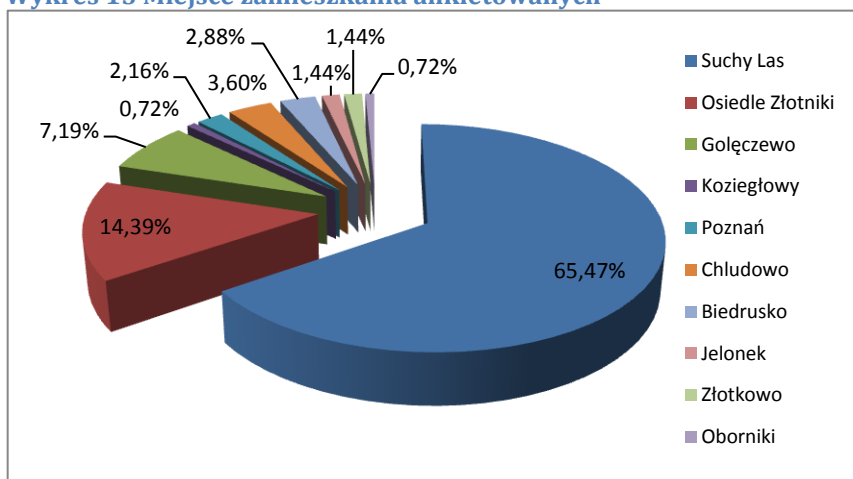
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 14 Aktywność zawodowa ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 15 Miejsce zamieszkania ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Podsumowanie

Przeprowadzona na terenie gminy ankieta miała pomóc w rozpoznaniu najważniejszych kwestii społeczno – gospodarczych obszaru gminy Suchy Las. Jej zadaniem było zebranie jak największej ilości opinii dotyczących oczekiwań mieszkańców, wskazania miejsc i zdarzeń problematycznych, kwestii spornych jak również pokazania potencjału jaki niewątpliwie posiada gmina Suchy Las.

Tego typu badania pozwalają poznać gminę widzianą oczami jej mieszkańców, a także potencjalnych inwestorów. Ankieta pozwala samorządowi na usystematyzowanie oraz zhierarchizowanie przyszłych zamierzeń i decyzji na rzecz rozwoju gminy.

Najpopularniejszą formą zainteresowania sprawami lokalnymi wśród mieszkańców gminy okazała się prasa lokalna, stanowiąc główne źródło informacji dla respondentów.

Obraz gminy, jaki wyłania się po przeanalizowaniu ankiety ukazuje obszar, na którym istnieją dogodne warunki życia i rozwoju dla swoich mieszkańców. Mieszkańcy postrzegają gminę Suchy Las jako gminę z dobrym dostępem do infrastruktury oświatowej oraz sportowej wymagającej jedynie poszerzania tej oferty oraz ciągłego inwestowania w te dziedziny życia gminnego.

Podsumowanie bloku pytań dotyczących postrzegania najważniejszych walorów gminy Suchy Las niewątpliwie daje obraz gminy, w której mieszkańcy doceniają walory środowiskowe, położenie geograficzne, niemniej jednak respondenci zwrócili uwagę na niewystarczającą ofertę inwestycyjną i turystyczną gminy.

Stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej oraz stopień skomunikowania gminy należą do głównych problemów w opinii społeczności gminy. W ocenie mieszkańców kwestie te przekładają się na jakość życia na terenie gminy, jak również są podstawową barierą w rozwoju gminy.

3. Diagnoza stanu gminy

Diagnoza zawiera informacje o uwarunkowaniach demograficznych, gospodarczych, przestrzennych i ekologicznych, analizy społeczne i ekonomiczne, na podstawie których sformułowano wnioski będące punktem wyjścia do zdefiniowania głównych kierunków strategii stanowiących treść niniejszego dokumentu.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do gminy jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w powiecie i województwie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano następujące znaczenia:

- ***wartość pozytywna dla rozwoju gminy***

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w diagnozie aktualnego stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i/lub analizie SWOT, mający dodatni wpływ - sprzyjający tworzeniu nowych wartości dodanych i działający "in plus" dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

- ***wartość obecnie o niewielkim znaczeniu dla rozwoju gminy Suchy Las***

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w diagnozie aktualnego stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i/lub analizie SWOT, nie mający znaczącego wpływu na rozwój społeczno – gospodarczy gminy na obecnym etapie poziomu rozwoju tego czynnika, ale w przyszłości w zależności od jego tendencji rozwojowych zależnych bezpośrednio lub pośrednio od polityki społecznej i gospodarczej samorządu mogący stać się wartością pozytywną lub negatywną dla rozwoju gminy.

- ***wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Suchy Las***

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w diagnozie aktualnego stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i/lub analizie SWOT, mający ujemny wpływ- niesprzyjający tworzeniu się nowych wartości dodanych i działający "in minus" dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

Spółeczność i ekologia

- Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się, natomiast wzrasta udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, co powinno się bezpośrednio przełożyć na korektę polityki socjalnej i oświatowej na terenie gminy.
- W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływają również kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Wymusza to zwiększenie działań o charakterze partnerstw publiczno – pozarządowych.
- Dominującymi powodami trudnej sytuacji życiowej beneficjentów pomocy społecznej w gminie Suchy Las, oprócz oczywistego ubóstwa, są: bezrobocie, niepełnosprawność, osoby dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą. W związku z tym nie można zaniechać realizacji projektów edukacyjnych i profilaktycznych realizowanych przy wsparciu środków UE. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach, uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni z terenu gminy są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy.
- Bezrobocie, choć jego poziom w gminie w ostatnim okresie stopniowo malał, to wskutek spowolnienia gospodarczego spowodowanego światowym kryzysem, nadal dotyka znaczną część populacji, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji.
- Koniecznym działaniem przed przystąpieniem do wielu rozwiązań proekologicznych jest w dalszym ciągu propagowanie szeroko rozumianej edukacji ekologicznej, zarówno wśród dzieci i młodzieży szkolnej, jak i dorosłych mieszkańców gminy.
- Stan braku poczucia bezpieczeństwa podnoszony w badaniu ankietowym nie ma realnego potwierdzenia w badaniach przedstawionych w „Diagnozie...”, jednakże należy wykorzystać szanse poprawy bezpieczeństwa publicznego poprzez działalność Straży Gminnej i jej współpracy z Policją.
- Wysoki poziom szkolnictwa jest szansą gminy na wykreowanie wśród mieszkańców wykształconej kadry, która oprze się zagrożeniu pogorszenia się kondycji gospodarczej w kraju. Należy tu jednak położyć nacisk na utożsamianie się mieszkańców z miejscem zamieszkania. Gmina zyska w ten sposób również poprzez powiększenie swojego potencjału podatkowego.
- Działająca od 1991 roku w strukturze Ośrodka Kultury Gminy Suchy Las Biblioteka Publiczna nieustannie poszerza księgozbiór, który obecnie liczy ok. 62 tys. książek. Niezależnie od gromadzenia książek, biblioteka aktywnie zajmuje się również promocją czytelnictwa i promocją książki, organizując spotkania z literatami, Kluby Przyjaciół Książki, oraz podejmując działalność wydawniczą. Poza promowaniem tradycyjnej formy czytelnictwa książek, biblioteka pracuje

również nad poszerzeniem oferty w formie audiobooków oraz dostępu czytelników do Internetu. Korzystanie z nowych technologii jest szansą na zwiększenie ilości osób korzystających z usług tej instytucji.

Infrastruktura – Przestrzeń - Gospodarka

- Wartość o pozytywnym znaczeniu stanowi infrastruktura kulturalna oraz społeczno-publiczna gminy. Dzięki budowie Centrum Kultury w Suchym Lesie, stanowiącego profesjonalne zaplecze dla działalności kulturalnej, możliwa będzie realizacja szerokiej oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy Suchy Las, jak również osób odwiedzających gminę. Jednakże istniejące placówki kulturalne w dalszym ciągu wymagają poszerzenia zakresu prowadzonej dotychczas działalności edukacyjnej i kulturalnej.
- Dobrze rozwinięta sieć dróg na terenie gminy winna być przedmiotem dalszych inwestycji poprawiających ich jakość i dostępność dla komunikacji zbiorowej i indywidualnej.
- Niezwykle ważna jest kwestia rozbudowy przez GCI Sp. z o.o. sieci światłowodowej w gminie oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez absorpcję środków z UE przeznaczonych na ten cel.
- Istotny element, ułatwiający dostęp transportowy do gminy z zewnątrz stanowi droga krajowa nr 11.
- Infrastruktura turystyczna na terenie gminy wymaga nie tylko działań na rzecz rozbudowy o nowe szlaki turystyki rowerowej, pieszej, kajakowej czy rozbudowy bazy noclegowej i gastronomicznej, ale także stworzenia kompatybilności tej infrastruktury z ofertą turystyczną opartą o zasoby i walory przyrodnicze.
- Dostęp do infrastruktury sportowej na terenie Suchego Lasu należy uznać za pozytywny czynnik warunkujący rozwój społeczny. Badania ankietowe wskazują oczekiwanie ciągłego doinwestowania w poszczególnych miejscowościach. Należy tu jednak wskazać bogatą bazę sportową gminy, tj. hala Gminnego Ośrodka Sportu, Park Wodny „Octopus” oraz boiska ze sztuczną i naturalną nawierzchnią.
- Pozytywną wartością gospodarczą w gminie Suchy Las jest dobrze rozwinięty sektor prywatny.
- Duże znaczenie dla organizacji sprawnego zarządzania całym obszarem gospodarczym gminy Suchy Las, w tym również na zasadach określonych pojęciem klastra gospodarczego zyskującego w Europie coraz większe uznanie również jako formy sprzyjającej efektywniejszemu dystrybuowaniu funduszy unijnych ma odpowiednia współpraca na szczeblu ponadlokalnym.

- Ze względu na dynamiczne procesy urbanizacyjne zachodzące na terenie gminy Suchy Las następuje przekształcanie terenów rolniczych na cele działalności inwestycyjnej i zabudowy mieszkaniowej.
- Występujące walory środowiskowe, krajobrazowe oraz kulturowe sprzyjają rozwojowi turystyki na terenie gminy w kierunku wyznaczania szlaków pieszych, rowerowych oraz wodnych w oparciu o rzekę Wartę. Rozwojowi turystyki sprzyja także położenie tranzytowe gminy na kierunku północ – południe i związany z tym wzrastający ruch na drodze krajowej nr 11 oraz realizowana zachodnia obwodnica miasta Poznania.
- Względnie niskie zadłużenie gminy Suchy Las w stosunku do dochodów daje możliwości zwiększenia potencjału inwestycyjnego i ukierunkowania inwestycji w stronę poprawy infrastruktury drogowej i komunikacji wewnętrznej również w partnerstwie z powiatem, co znacznie zwiększy atrakcyjność gospodarczą gminy.
- Internet jest nie tylko źródłem informacji, ale zaczyna odgrywać także coraz większą rolę przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, zakupie usług, w tym akomodacyjnych, dlatego warto nadal pracować nad wizerunkiem oferty gospodarczej i turystycznej gminy w Internecie.
- Konieczne są działania minimalizujące skutki wprowadzenia budownictwa mieszkaniowego do pierwotnego krajobrazu poprzez wprowadzenie zieleni izolacyjnej, poprawiającej cechy estetyczne krajobrazu.
- Ekspansja budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy o charakterze podmiejskim powoduje rozproszenie zabudowy i utrudnioną obsługę infrastrukturalną i transportową tych obszarów.
- Gospodarka wodno – ściekowa w gminie jest na dobrym poziomie, choć wymaga dalszych inwestycji związanych z jej rozbudową, szczególnie w miejscowościach Gołęczewo i Zielątkowo.
- Gmina Suchy Las jest nierozłącznie związana z miastem Poznań, oddziaływującym na sferę gospodarczą i administracyjną mieszkańców gminy, stąd koniecznym jest wypracowanie wspólnej polityki rozwoju gospodarczego przy udziale wszystkich gmin powiatu poznańskiego.
- Układ komunikacyjny gminy przy współpracy z miastem Poznań tworzy szansę do usprawnienia połączeń autobusowych w obrębie aglomeracji (*wspólny bilet*).

4. Założenia do Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022

Przy tworzeniu *Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022* przyjęto następujące założenia:

- Gmina Suchy Las posiada predyspozycje i możliwości do rozwoju różnych form małej i średniej przedsiębiorczości, kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, mieszkalnictwa, usług socjalnych i zdrowotnych. Jest gminą z szerokim dostępem do oferty edukacyjnej z uwagi na bliskość Poznania.
- Podniesienie konkurencyjności gminy jako obszaru o wysokim poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego jest możliwe poprzez wzmocnienie istniejącej oferty inwestycyjnej gminy oraz uzupełnienie jej o nowe formy aktywności w obszarze turystyki, rekreacji i wypoczynku.
- Prowadzenie monitoringu rodzących się zjawisk społecznych i istniejących problemów społecznych stworzy warunki dla prawidłowego podejmowania decyzji strategicznych dla rozwoju gminy i zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców.
- Należy zadbać, aby rozwój społeczno – gospodarczy gminy Suchy Las nie przebiegał z naruszeniem interesów jego mieszkańców ani kosztem utraty komfortu życia osób, dla których gmina stała się miejscem stałego pobytu i życia rodzinnego.
- Należy doprowadzić do zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów gminy w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców gminy do infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz gminnych zasobów społecznych.

5. Wizja i misja gminy Suchy Las

Wizja

Wizja jest nieokreślonym w czasie i przestrzeni (choć odnosi się w tym przypadku do obszaru gminy Suchy Las) spojrzeniem w przyszłość, jaką lokalna społeczność widzi dla siebie i określeniem miejsca, w którym chce żyć, pracować i wypoczywać, i z którym wiąże swoje nadzieje na realizację swoich życiowych planów i marzeń.

WIZJA

Gmina Suchy Las – gmina przyjazna mieszkańcom i inwestorom, gmina z rozwijającą się infrastrukturą techniczną i społeczną z bezpiecznym i ekologicznym obszarem rozwoju gospodarczego, na terenie której stosowane są zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia.

Dzięki licznym atutom środowiska naturalnego oraz rozwiniętej infrastrukturze stwarza korzystne warunki zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Misja

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel gminy, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do gminy, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju gminy poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz gminy Suchy Las w perspektywie do roku 2022. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów strategii. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych strategią.

Misja dla gminy Suchy Las jest opisem wizji gminy poprzez realizację określonych działań w najbliższych latach. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje cele operacyjne do długoterminowych celów strategicznych, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter gminy i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe gminy Suchy Las wzajemnie się uzupełniają.

W dalszej części strategii przedstawiono obszary, cele strategiczne i operacyjne dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (przestrzeń, gospodarka, infrastruktura, społeczność, ochrona środowiska).

Dla każdego obszaru priorytetowego wskazano powiązania z priorytetami zapisanymi w *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020*. Podobnie uczyniono z każdym z celów

szczegółowych tej strategii wskazując na jego powiązania z wybranym celem szczegółowym strategii wojewódzkiej.

MISJA

Teraźniejszością i przyszłością gminy Suchy Las jest jej zrównoważony rozwój w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym, gospodarczym i społecznym, umożliwiający przekształcenie gminy w wyróżniające się w powiecie poznańskim atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku z dobrze wykształconymi i silnymi funkcjami gospodarczymi, turystycznymi, rekreacyjnymi i wypoczynkowymi o znaczeniu regionalnym.

Dążenie do równomiernego, kompleksowego rozwoju gminy Suchy Las poprzez zachowanie równowagi pomiędzy aktywnością gospodarczą opartą na solidnej bazie usługowo – gospodarczej a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

6. Strategiczny program rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Suchy Las

Tabela 3 INFRASTRUKTURA - GOSPODARKA – cele strategiczne i cele operacyjne

1. INFRASTRUKTURA - GOSPODARKA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020: Cel strategiczny 1: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, Cel strategiczny 2: Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.	
CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
1.1. Wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.3. Wzrost znaczenia i zachowania dziedzictwa kulturowego</i>	1.1.1 Stworzenie możliwości absorpcji środków UE i pozaunijnych dotacji na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców gminy. <i>Ideą tego celu jest umożliwienie absorpcji środków UE na rzecz podniesienia jakości życia społeczności lokalnej zamieszkującej gminę Suchy Las dla poprawy jakości infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej, a także estetyki poszczególnych miejscowości. Wysoki poziom oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej to istotny czynnik rozwoju lokalnego, przyciągający inwestorów i turystów oraz kreujący pozytywny wizerunek gminy.</i>
2.1. Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.5. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych, Cel operacyjny 1.7. Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych, Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym, Cel operacyjny 2.3. Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu.</i>	2.1.1 Inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów terenami inwestycyjnymi na terenie gminy. <i>Głównym przesłaniem tego celu jest promocja warunków inwestowania na terenach inwestycyjnych gminy, nawiązanie współpracy w tym celu z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych oraz Wielkopolską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz dążenie do wzmocnienia współpracy z tzw. otoczeniem biznesu mogącym stworzyć dodatkowe atrakcyjne warunki inwestowania w gminie.</i> 2.1.2 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii (HT). <i>Założeniem tego celu jest dalsza rozbudowa infrastruktury technicznej z zakresu ochrony środowiska, dostępu do technologii informatycznych i sprawnej organizacji nowoczesnych centrów logistycznych.</i> 2.1.3 Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw. <i>Poprawa aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw możliwa będzie poprzez preferencje podatkowe dla przedsiębiorstw, wspieranie rozwoju inkubatora przedsiębiorczości o profilu innowacyjnym czy wspieranie komercjalizacji osiągnięć naukowych. Podniesienie poziomu innowacyjności sucholeskiej gospodarki możliwe będzie także poprzez inicjowanie i wspieranie rozwoju klastrów (gron przedsiębiorstw) w innowacyjnych dziedzinach techniki i usług, tj. komplementarnych i współpracujących ze sobą przedsiębiorstw i instytucji, tworzących szczególny rodzaj sieci, stanowiący podstawę dla rozprzestrzeniania wiedzy i przekazywania jej między ośrodkami badawczymi i technologicznymi a przedsiębiorstwami.</i>

2.2. Zachowanie spójności zamierzeń gospodarczych i społecznych z warunkami zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.7. Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych, Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym.</i>	2.1.4 Stworzenie optymalnych warunków dla tworzenia nowych i funkcjonowania mikro i małych przedsiębiorstw. <i>Założeniem celu jest tworzenie projektów z zakresu wspierania sprawnie funkcjonujących organizacji wspierających MSP w pozyskiwaniu dotacji i organizacji montażu finansowych opartych o ppp. Ich działalność winna być oparta o działalność Lokalnej Grupy Działania oraz Lokalnej Agencji Rozwoju Gospodarczego.</i> 2.2.1 Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem prac planistycznych. <i>Głównym przesłaniem tego celu jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obszarach predestynowanych pod zabudowę mieszkaniową z określeniem funkcji tej zabudowy oraz terenów rekreacyjnych o charakterze publicznym. Założeniem celu jest ponadto budowanie i rozwój systemu gospodarki przestrzennej.</i>
3.1 Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury drogowej wraz z jej najbliższym otoczeniem oraz umożliwiać rozwój infrastruktury przewozów pasażerskich. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, Cel operacyjny 2.4. Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.</i>	3.1.1 Stworzenie sprawnego systemu komunikacji wewnętrznej terenów osadniczych. <i>Ideą tego celu jest poprawa stanu technicznego dróg gminnych łączących poszczególne miejscowości gminy Suchy Las wraz ze zmianą organizacji ruchu dla zwiększenia płynności ruchu pojazdów i poprawy komunikacji. Założeniem celu są również inwestycje w infrastrukturę okołodrogową, w tym chodniki, parkingi, przejścia dla pieszych.</i> 3.1.2 Budowa sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy Suchy Las. <i>Założeniem celu jest promocja i oznaczenie tras rowerowych na terenie gminy Suchy Las oraz rozwój dróg rowerowych w oparciu o „Koncepcję dróg rowerowych na terenie gminy Suchy Las”. Ponadto przedmiotowy cel zakłada budowę drogi rowerowej z Biedruska do Poznania w ramach drogi rowerowej przy istniejącej drodze powiatowej nr 2406P.</i> 3.1.3 Rozwój systemu komunikacji autobusowej i wspieranie rozwoju komunikacji kolejowej. <i>Cel zakłada zwiększenie liczby powiązań lokalnych z Poznaniem w zakresie obsługi ruchu pasażerskiego kolejowego i autobusowego. W szczególności istotna jest realizacja lokalnej sieci połączeń kolejowych ze stacjami w Złotnikach, Gołęczewie i Chłudowie.</i>

3.2 Podjąć działania w kierunku przebudowy, modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.7. Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych, Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym.</i>	3.2.1 Rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy. <i>Głównym przesłaniem tego celu jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Złotniki, Złotkowo i Chłudowo oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Zielątkowie i Gołęczewie. Cel zakłada także rozbudowę sieci wodociągowej na terenach predestynowanych pod zabudowę mieszkaniową.</i> 3.2.2 Modernizacja oświetlenia ulicznego. <i>Cel ten obejmuje modernizację systemu oświetlenia ulic miejscowości gminy z zastosowaniem nowych technologii opartych o diody LED.</i> 3.2.3 Rozbudowa sieci dostępowej w oparciu o nowoczesne rozwiązania technologiczne (sieć światłowodowa). <i>Cel ten zakłada rozwój sieci światłowodowej na terenie gminy, umożliwiającej mieszkańcom podłączenie do szerokopasmowego Internetu. Proces rozbudowy sieci światłowodowej winien być kontynuowany wraz z realizacją inwestycji drogowych.</i>
3.3. Stworzyć system promocji gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.7. Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych, Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym, Cel operacyjny 2.3. Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu.</i>	3.3.1. Tworzenie płaszczyzn współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego. <i>Założeniem tego celu jest udział gminy w strukturach i organizacjach międzynarodowych stwarzających możliwość wzmacniania pozycji gminy i rozwój jej funkcji społecznych, gospodarczych, a także politycznych. Kierunkiem współpracy międzynarodowej o charakterze horyzontalnym pozostanie także kontynuowanie dotychczasowych oraz kreowanie nowych więzi z miastami partnerskimi w obszarach istotnych dla obydwu stron.</i> 3.3.2. Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy w środkach masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym. <i>Głównym przesłaniem tego celu jest kontynuacja współpracy z ośrodkami masowego przekazu, które pozwolą na stworzenie pozytywnego wizerunku gminy.</i> 3.3.3. Przeprowadzenie kampanii, mającej na celu umocnienie tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania. <i>Założeniem kampanii jest popularyzacja wśród mieszkańców gminy Suchy Las meldunku na stałe w gminie, aktualizacji miejsca zamieszkania /miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w Urzędzie Skarbowym. Celem kampanii jest propagowanie wśród mieszkańców idei płacenia podatku dochodowego zgodnie z miejscem zamieszkania.</i>
3.4. Stworzyć warunki do wykorzystania istniejących zasobów przyrodniczych, sprzyjających rozwojowi turystyki. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, Cel operacyjny 2.4. Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.</i>	3.4.1. Lepiej wykorzystać istniejące tereny leśne i zbiorniki wodne dla rozwoju turystyki (turystyka kwalifikowana) i agroturystyki. <i>Ideą celu jest budowa infrastruktury sprzyjającej rozwojowi agroturystyki w obszarach predestynowanych do tej formy wypoczynku. W szczególności cel zakłada budowę infrastruktury ścieżek przyrodniczych, rowerowych, miejsc wypoczynku i rekreacji, miejsc parkingowych z jednoczesną promocją działalności agroturystycznej.</i> 3.4.2. Budowa infrastruktury terenów rekreacyjnych w obszarach predestynowanych do rozwoju turystyki; budowa stancji wodnej w Biedrusku. <i>Ideą celu jest rozwój turystyki na terenie gminy Suchy Las w oparciu o wysokie walory środowiskowe, krajobrazowe oraz zasoby kulturowe gminy. Cel zakłada wykorzystanie rzeki Warty jako szlaku turystyki wodnej</i>

	<i>i zlokalizowanie w Biedrusku stolicy wodnej.</i> 3.4.3. Wsparcie rozwoju usług rekreacyjnych i turystyki weekendowej w gminie. <i>Cel zakłada rozwój usług rekreacyjnych, kierowanych do mieszkańców gminy Suchy Las i Poznania oraz ościennych gmin. Ważnym wyróżnikiem oferty turystycznej gminy Suchy Las winna stać się turystyka weekendowa.</i>
3.5. Podjęcie działań w zakresie poprawy gospodarki mieszkaniowej i rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.5. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych, Cel operacyjny 4.2. Poprawa warunków mieszkaniowych, 4.3. Rozwój usług socjalnych.</i>	3.5.1. Dostosowanie bazy mieszkań socjalnych do potrzeb społecznych. <i>Główną ideą tego celu jest weryfikacja i adaptacja istniejącej substancji mieszkaniowej pod potrzeby mieszkań socjalnych.</i>

Tabela 4 SPOŁECZNOŚĆ – EKOLOGIA – cele strategiczne i cele operacyjne

2. SPOŁECZNOŚĆ – EKOLOGIA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel strategiczny 1: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia, Cel strategiczny 4: Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
4.1 Działania na rzecz racjonalizacji i usprawnienia systemu zarządzania oświatą. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 4.1. Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.</i>	4.1.1. Modernizacja obiektów infrastruktury oświatowej. <i>W ramach tego celu przewiduje się racjonalizację sieci placówek oświatowych poprzez utworzenie jednego przedszkola dla Chłudowa i Gołęczewa, utworzenie dodatkowej bazy lokalowej dla SP w Suchym Lesie oraz wykonywanie bieżących remontów we wszystkich placówkach oświatowych.</i>
4.2 Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, Cel operacyjny 4.1. Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców, Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług socjalnych.</i>	4.2.1. Standaryzacja usług, w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach, w których realizuje się zadania polityki społecznej gminy. <i>Głównym przesłaniem tego celu jest podniesienie jakości świadczeń usług społecznych i ich standaryzacja do norm obowiązujących w UE oraz zapewnienie komfortu beneficjentom pomocy społecznej w procesach realizacji świadczeń społecznych poprzez poprawę bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej.</i> 4.2.2. Kreowanie usług kulturalnych w oparciu o nowe technologie. <i>Założeniem celu jest stworzenie usług kierowanych m.in. do czytelników Biblioteki Publicznej poprzez wykorzystanie Internetu oraz innych form wysokiej technologii.</i>
4.3 Opracowanie oferty usług rekreacyjnych i sportowych na terenie gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 2.4. Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu, Cel operacyjny 4.7. Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców.</i>	4.3.1. Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej i sportu oraz innych form aktywnego wypoczynku na terenie gminy. <i>Ideą celu jest organizacja imprez sportowych o randze ponadgminnej w oparciu o bogatą bazę sportową miejscowości Suchy Las, wykorzystując jednocześnie powiązania przestrzenne i funkcjonalne gminy Suchy Las z Poznaniem.</i> 4.3.2. Zwiększenie oferty kulturalnej gminy Suchy Las. <i>Obecnie życie kulturalne gminy skoncentrowane jest w Suchym Lesie, gdzie znajduje się Ośrodek Kultury i budowane jest nowoczesne Centrum Kultury. Cel zakłada zwiększenie dostępu do kultury i poprawa jakości oferty kulturalnej w pozostałych miejscowościach gminy.</i>
4.4 Poprawa jakości ochrony środowiska na terenie gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, Cel operacyjny 1.5. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych, Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym.</i>	4.4.1. Wspieranie i edukacja mieszkańców w temacie nowych technologii grzewczych oraz niskiej emisji spalin. <i>Rozbudowa sieci gazowniczej na terenie gminy jest możliwa do realizacji, ale tylko w przypadku społecznego zainteresowania tą formą pozyskiwania energii cieplnej. Wpłynęłoby to na ograniczenie emisji spalin i na poprawę czystości powietrza. Założeniem celu jest wspieranie zwiększenia udziału nowych technologii grzewczych opartych o odnawialne źródła energii.</i> 4.4.2. Wdrożenie zasad systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy. <i>Założeniem celu jest podnoszenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów</i>

	<i>kuchennych, biodegradowalnych oraz odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych.</i>
4.5 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Suchy Las. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.</i>	4.5.1. Tworzenie programów edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży. <i>Przesłaniem celu jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez wdrażanie programów edukacji ekologicznej.</i> 4.5.2. Edukacja społeczności lokalnej poprzez lokalne media w zakresie nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych. <i>Ideą celu jest edukacja mieszkańców gminy prowadzona przy wykorzystaniu lokalnych mediów z zakresu nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych.</i>
4.6 Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego: Cel operacyjny 4.4. Wzrost bezpieczeństwa.</i>	4.6.1. Rozszerzenie prewencyjnych działań Straży Gminnej. <i>Ideą celu jest wdrożenie i realizacja nowych form działań prewencyjnych przez Straż Gminną.</i> 4.6.2. Realizowanie przedsięwzięć w zakresie poprawy bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży. <i>Założeniem celu jest wprowadzenie dodatkowych zajęć przedszkolnych i szkolnych, ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego.</i> 4.6.3. Dalsza realizacja wspólnych projektów przez Straż Gminną i Policję. <i>Cel zakłada realizację zadań wynikających ze współpracy Straży Gminnej z Policją na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.</i> 4.6.4. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy Suchy Las. <i>Ideą celu jest rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w miejscach newralgicznych na terenie gminy, w oparciu o analizę mapy zagrożeń. Założeniem celu jest także zastosowanie innowacyjnych form monitoringu.</i>
4.7 Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług socjalnych, Cel operacyjny 4.6. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.</i>	4.7.1. Współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego. <i>Główną ideą tego celu jest zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi, aktywna współpraca z tymi organizacjami i wsparcie postaw obywatelskich m.in. poprzez tworzenie partnerstwa publiczno - społecznego, opierającego się na partnerskiej współpracy administracji samorządowej, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych oraz osób utożsamiających się z misją i celami partnerstwa.</i> 4.7.2. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych. <i>Cel zakłada wsparcie merytoryczne oraz finansowe dla lokalnych organizacji pozarządowych. Założeniem celu jest także organizowanie szkoleń dla stowarzyszeń z zakresu pozyskiwania środków krajowych i zagranicznych dla prowadzonej działalności.</i>
4.8 Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, Cel operacyjny 4.1. Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia</i>	4.8.1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego. <i>Główną ideą tego celu jest rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej, zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewygodnych wychowawczo oraz podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.</i>

mieszkańców, Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług społecznych.	
4.9 Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, Cel operacyjny 4.1. Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców, Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług społecznych.</i>	4.9.1. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. <i>Główną ideą tego celu jest zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych.</i>

7. Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 - 2022

Ocena strategicznych dokumentów zawierających programy rozwoju winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy Strategią gminy a strategiami sektorowymi oraz Wieloletnim Planem Inwestycyjnym. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki rozwoju gminy w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy rozwoju przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów operacyjnych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji Strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego planowania rozwoju gminy Suchy Las.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy cel operacyjny wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem Strategii na poziomie celów operacyjnych (używając wskaźników produktu i rezultatu przypisanych tym celom) winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego wdrażanie, w tym wypadku – samorząd gminny.

Wizja i misja gminy Suchy Las zawarta w Strategii sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia ich realizacji nie jest możliwa. Można jednak ocenić stopień realizacji celów operacyjnych. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z realizowanymi i planowanymi do realizacji przedsięwzięciami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki.

W charakterystyce każdego z celów operacyjnych zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania Strategii na poziomie celów operacyjnych zawiera poniższa tabela. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2012 umożliwi dokonanie w latach 2017 i 2022 ocen realizacji Strategii pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności i okresowej (w 2017 i 2022 r.) kontroli realizacji Strategii. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las.

Tabela 5 Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022.

Tabela 5 Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2015 – 2022.

Nr celu	Cel operacyjny	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
Rok bazowy 2012, lata oceny: 2017 i 2022			
INFRASTRUKTURA- PRZESTRZEŃ – GOSPODARKA			
1.1.	Wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
1.1.1.	Stworzenie możliwości absorpcji środków UE i pozaunijnych dotacji na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców gminy.	Liczba projektów zrealizowanych w gminie Suchy Las umożliwiających absorpcję środków UE i pozaunijnych dotacji na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich	Wartość (w PLN) środków pozyskanych na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich
2.1.	Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
2.1.1.	Inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi gminy.	Liczba zorganizowanych działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi na terenie gminy.	Liczba nowych inwestycji na obszarze gminy.
2.1.2.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii (HT).	Powierzchnia (m²) uzbrojonych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii.	- Liczba powstałych przedsiębiorstw na nowo uzbrojonych terenach inwestycyjnych. - Liczba nakładów inwestycyjnych w PLN wniesionych przez inwestorów na nowo uzbrojonych terenach inwestycyjnych, w tym wartość w PLN inwestycji typu HT.
2.1.3.	Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw.	Liczba zorganizowanych działań na rzecz podnoszenia innowacyjności przedsiębiorstw na terenie gminy.	Liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie gminy.
2.1.4.	Stworzenie optymalnych warunków dla tworzenia nowych i funkcjonowania mikro i małych przedsiębiorstw.	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracodawców w zakresie korzystania z funduszy UE i reguł partnerstwa publiczno – prywatnego.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach.

2.2.	Zachowanie spójności zamierzeń gospodarczych i społecznych z warunkami zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
2.2.1.	Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem prac planistycznych.	Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego według zatwierdzonego harmonogramu prac planistycznych oraz budowanie i rozwój systemu gospodarki przestrzennej.	Powierzchnia w ha obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
3.1.	Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury drogowej wraz z jej najbliższym otoczeniem oraz umożliwiać rozwój infrastruktury przewozów pasażerskich.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
3.1.1.	Stworzenie sprawnego systemu komunikacji wewnętrznej terenów osadniczych.	- Liczba projektów mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej. - Liczba projektów mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury okołodrogowej.	- Długość (w km) nowo wybudowanych i wyremontowanych dróg na terenie gminy. - Długość (w km) wybudowanych i zmodernizowanych ciągów pieszych, rowerowych i pieszo-rowerowych na terenie gminy.
3.1.2.	Budowa sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy Suchy Las.	Długość (w km) wybudowanych sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy.	Liczba osób korzystających z nowo wybudowanych sieci ścieżek rowerowych.
3.1.3.	Rozwój systemu komunikacji autobusowej i wspieranie rozwoju komunikacji kolejowej.	Liczba inicjatyw i projektów stworzonych na terenie gminy, których celem była przebudowa i rozbudowa infrastruktury publicznej związanej z obsługą komunikacji autobusowej i komunikacji kolejowej.	- Liczba użytkowników korzystających z przebudowanej i rozbudowanej infrastruktury publicznej związanej z obsługą komunikacji autobusowej i komunikacji kolejowej. - Długość przebudowanej i rozbudowanej infrastruktury publicznej.

3.2	Podjąć działania w kierunku przebudowy, modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej gminy.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
3.2.1.	Rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy.	- Długość (w km) nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej i sieci kanalizacji deszczowej. - Długość (w km) wybudowanej sieci wodociągowej.	- Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej. - Liczba gospodarstw domowych podłączona do nowowybudowanej sieci wodociągowej.
3.2.2.	Modernizacja oświetlenia ulicznego.	Liczba uzupełnionych punktów świetlnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych.	Długość ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których uzupełniono punkty świetlne.
3.2.3.	Rozbudowa sieci dostępowej w oparciu o nowoczesne rozwiązania technologiczne (sieć światłowodowa).	Długość (km) wybudowanej sieci światłowodowej.	Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci światłowodowej.
3.3.	Stworzyć system promocji gminy Suchy Las.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
3.3.1.	Tworzenie płaszczyzn współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.	Liczba utworzonych projektów współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.
3.3.2.	Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy w środkach masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.	Liczba projektów promocji pozytywnego wizerunku gminy w oparciu o media lokalne, krajowe i aktywne strony internetowe.	Liczba turystów krajowych i zagranicznych oraz potencjalnych inwestorów przybywających na teren gminy Suchy Las w ciągu roku z tytułu prowadzonych akcji kształtujących pozytywny wizerunek gminy.
3.3.3.	Przeprowadzenie kampanii, mającej na celu umocnienie tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania.	Liczba osób zameldowanych w gminie Suchy Las.	Wzrost dochodu gminy Suchy Las z tytułu podatków od osób fizycznych.

3.4.	Stworzyć warunki do wykorzystania istniejących i tworzenia nowych obszarów chronionych dla zwiększenia potencjału zasobów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
3.4.1	Lepiej wykorzystać istniejące tereny leśne i zbiorniki wodne dla rozwoju turystyki (turystyka kwalifikowana) i agroturystyki.	Długość (w km) wyznaczonych i zagospodarowanych rekreacyjnych szlaków turystycznych według podziału na różne formy turystyki kwalifikowanej (piesza, konna, rowerowa, kajakowa).	Liczba turystów korzystających z wyznaczonych i zagospodarowanych rekreacyjnych szlaków turystycznych (w ciągu roku) według podziału na różne formy turystyki kwalifikowanej (piesza, konna, rowerowa, kajakowa).
3.4.2	Budowa infrastruktury terenów rekreacyjnych w obszarach predysponowanych do rozwoju turystyki; budowa stancji wodnej przy rzece Warcie w Biedrusku.	Liczba nowowytwarzanych obiektów infrastruktury terenów rekreacyjnych.	Liczba turystów korzystających z nowowytwarzanych obiektów rekreacyjnych.
3.4.3	Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych i turystyki weekendowej w gminie.	Ilość projektów tworzących pakiety usług rekreacyjnych i turystycznych na terenie gminy.	Liczba turystów odwiedzających gminę.
3.5.	Podjęcie działań w zakresie poprawy gospodarki mieszkaniowej i rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Suchy Las.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
3.5.1.	Dostosowanie bazy mieszkań socjalnych i komunalnych do potrzeb społecznych.	Liczba projektów mających na celu zwiększenie ilości mieszkań socjalnych na terenie gminy.	Powierzchnia (m²) nowoutworzonych mieszkań socjalnych na terenie.

SPOŁECZNOŚĆ - EKOLOGIA			
4.1.	Działania na rzecz racjonalizacji i usprawnienia systemu zarządzania oświatą.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
4.1.1.	Modernizacja obiektów infrastruktury oświatowej.	- Liczba przedsięwzięć mających na celu racjonalizację sieci placówek oświatowych. - Liczba przeprowadzonych remontów placówek oświatowych.	Liczba uczniów korzystających z obiektów oświatowych.
4.2.	Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
4.2.1.	Standaryzacja usług, w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach, w których realizuje się zadania polityki społecznej gminy.	Liczba podjętych działań z zakresu standaryzacji usług w obiektach służących realizacji zadań polityki społecznej gminy.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystająca ze świadczeń usług społecznych o podwyższonej jakości.
4.2.2.	Kreowanie usług kulturalnych w oparciu o nowe technologie.	Ilość działań podjętych przy udziale HT.	Ilość osób korzystających z nowych usług kulturalnych w oparciu o nowe technologie.
4.3.	Opracowanie oferty usług rekreacyjnych i sportowych na terenie gminy Suchy Las.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
4.3.1.	Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej i sportu oraz innych form aktywnego wypoczynku na terenie gminy.	Liczba zorganizowanych imprez sportowych o randze ponadgminnej.	Liczba mieszkańców i turystów biorących udział w imprezach sportowych.
4.3.2.	Zwiększenie oferty kulturalnej gminy Suchy Las.	Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy.	Liczba osób biorących udział w imprezach kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy.
4.4.	Poprawa jakości ochrony środowiska na terenie gminy Suchy Las.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
4.4.1.	Wspieranie i edukacja mieszkańców w temacie nowych technologii grzewczych oraz niskiej emisji spalin.	- Liczba utworzonych projektów mających na celu ograniczenie emisji spalin. - Liczba działań promujących nowe technologie grzewcze wśród mieszkańców.	Liczba gospodarstw domowych wdrażających nowe technologie grzewcze na terenie gminy.

4.4.2.	Wdrożenie zasad systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy.	Liczba powstałych i zrealizowanych projektów w poszczególnych częściach gminy, których celem było wdrożenie jednolitego systemu selektywnej zbiórki odpadów.	- Waga (w tonach) segregowanych odpadów na terenie gminy w ramach opracowanego jednolitego systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych. - Waga (w tonach) segregowanych odpadów w poszczególnych asortymentach np. szkło, papier, tworzywa sztuczne.
4.5.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Suchy Las.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
4.5.1.	Tworzenie programów edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.	Liczba przeprowadzonych godzin zajęć edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych programem edukacji ekologicznej.
4.5.2.	Edukacja społeczności lokalnej poprzez lokalne media w zakresie nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych.	Liczba projektów skierowanych do społeczności lokalnej z zakresu nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych prowadzonych przy wykorzystaniu lokalnych mediów.	Liczba mieszkańców gminy stosujących nowe technologie ochrony środowiska.
4.6.	Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
4.6.1.	Rozszerzenie działań prewencyjnych działań Straży Gminnej.	Zastosowanie nowych form działań prewencyjnych.	Liczba skutecznie podjętych działań, wskazanych w sprawozdaniu Straży Gminnej.
4.6.2.	Realizowanie przedsięwzięć w zakresie poprawy bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży.	Liczba przeprowadzonych godzin zajęć, dotyczących poprawy bezpieczeństwa.	Liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami dotyczącymi poprawy bezpieczeństwa.
4.6.3.	Dalsza realizacja wspólnych projektów przez Straż Gminną i Policję.	Liczba podjętych działań pomiędzy Strażą Gminną i Policją w zakresie współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy.
4.6.4.	Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy Suchy Las.	Poszerzanie zakresu i zastosowanie nowych form monitoringu na terenie gminy.	Liczba nowopowstałych punktów monitoringu.

4.7.	Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.		
	Cele operacyjne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
4.7.1.	Wspieranie i współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego.	Liczba podjętych działań na terenie gminy, których celem było wspieranie i współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego.	Liczba utworzonych partnerstw publiczno – społecznych.
4.7.2.	Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych.	Liczba zorganizowanych szkoleń dla lokalnych organizacji pozarządowych.	Liczba podmiotów, biorących udział w szkoleniach.
4.8.	Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
4.8.1.	Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego.	Liczba podjętych działań mających na celu likwidację przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny.	Liczba rodzin objętych projektami wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego w ciągu roku.
4.9.	Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.		
	Cel operacyjny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
4.9.1.	Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.	- Liczba projektów, których głównym założeniem była integracja osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie gminy ze środowiskiem lokalnym. - Liczba zlikwidowanych barier dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych – mieszkańców na terenie gminy uczestniczących w projektach integracyjnych ze środowiskiem lokalnym.

8. Wdrażanie Strategii

Strategia rozwoju gminy jest istotnym elementem jej rozwoju. Jednakże sam fakt posiadania dokumentu nie gwarantuje sukcesu. Aby Strategia przyniosła zaplanowane efekty, niezbędne jest sukcesywne jej wdrażanie, czuwanie nad jej realizacją i przede wszystkim kontrolowanie jej przebiegu.

Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022 przyjmowana jest uchwałą Rady Gminy Suchy Las. Za zadanie wdrażania zapisów Strategii odpowiedzialny jest Wójt Gminy. Cele strategiczne i cele operacyjne wyszczególnione w Strategii realizować będą poszczególne Referaty Urzędu Gminy Suchy Las, a także jednostki podległe Urzędowi, w których kompetencjach zawierają się konkretne działania.

System wdrożenia Strategii winien opierać się na wykorzystaniu metody zarządzania projektem. W tym celu należy wyznaczyć Zespół Koordynujący ds. Strategii, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie celów strategicznych, jak również będzie monitorował stopień ich realizacji.

Cele operacyjne, wskazane w dokumencie, niejednokrotnie wymagają zaangażowania nie tylko samych władz samorządowych, ale również innych podmiotów działających na rzecz rozwoju gminy Suchy Las. Warto zatem w realizację Strategii zaangażować także organizacje pozarządowe działające na terenie gminy, grupy nieformalne, przedsiębiorców, przedstawicieli środowisk rolniczych, a także inne podmioty mogące przyczynić się do rozwoju gminy Suchy Las.

W chwili obecnej sektor publiczny, prywatny i pozarządowy posiadają płaszczyznę do wspólnego działania na szeroko rozumianym polu działań rozwoju gminy. Pozwala to na sprawną organizację relacji społecznych i gospodarczych między trzema sektorami odpowiedzialnymi za wdrażanie Strategii.

Duże możliwości skutecznego wdrażania Strategii daje Ustawa o partnerstwie publiczno – prywatnym (PPP), która otwiera zupełnie nowe możliwości finansowania przedsięwzięć o charakterze publicznym. Wspólne przedsięwzięcia sektora publicznego i prywatnego dotyczyć mogą inwestycji infrastrukturalnych, ale również działań o charakterze społecznym i kulturalnym. Czynniki prywatny w PPP daje gwarancję podwyższenia stopnia efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia. Natomiast czynnik publiczny poza ewentualnym udziałem finansowym tworzy swoistego rodzaju parasol ochronny nad wspólnie realizowaną inwestycją. Zarówno partner publiczny, jak i prywatny musi dokonać analizy ryzyka i korzyści wynikających z partnerstwa. Zarówno jednej, jak i drugiej stronie musi się to opłacać. Brak równowagi w opłacalności realizowanego projektu po którejkolwiek ze stron może doprowadzić do niezrealizowania umowy PPP.

Jednym z elementów wdrażania celów strategicznych i celów operacyjnych jest aktualizacja strategii, dostosowująca jej zapisy do zmieniających się realiów życia społeczno - gospodarczego gminy Suchy Las. W praktyce aktualizacja winna sprowadzać się do:

- monitoringu realizacji założonych celów strategii – weryfikacji aktualności celów dokumentu,
- rejestracji nowych celów strategicznych i operacyjnych oraz ich hierarchizacji.

SPIS TABEL

Tabela 1 Analiza SWOT sfery społeczno - ekologicznej.....	8
Tabela 2 Analiza SWOT sfery infrastrukturalno - gospodarczej	9
Tabela 3 INFRASTRUKTURA - GOSPODARKA – cele strategiczne i cele operacyjne	32
Tabela 4 SPOŁECZNOŚĆ – EKOLOGIA – cele strategiczne i cele operacyjne	36
Tabela 5 Wskaźniki monitoringu <i>Strategii Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2013 – 2022.</i>	40

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Podział procentowy głosów oceniających infrastrukturę drogową w gminie Suchy Las – oceny złe....	12
Wykres 2 Jakość i dostępność placówek oświatowych na terenie gminy Suchy Las – oceny dobre	13
Wykres 3 Ocena warunków życia w gminie	14
Wykres 4 Ocena warunków życia w gminie – lokalny rynek pracy, stopa życiowa mieszkańców	15
Wykres 5 Ocena warunków życia w gminie – opieka społeczna, opieka zdrowotna.....	15
Wykres 6 Ważność realizacji przedsięwzięć na obszarze gminy Suchy Las.....	17
Wykres 7 Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy Suchy Las?	19
Wykres 8 Z którymi z wymienionych form promocji gminy spotkał/a się Pan/i w ciągu ostatniego roku?.....	20
Wykres 9 Źródło informacji o działaniach podejmowanych przez władze gminy i wydarzeniach lokalnych.....	20
Wykres 10 Czy odwiedza Pan/Pani stronę internetową gminy?.....	21
Wykres 11 Płeć ankietowanych	22
Wykres 12 Wiek ankietowanych	22
Wykres 13 Wykształcenie ankietowanych	23
Wykres 14 Aktywność zawodowa ankietowanych	23
Wykres 15 Miejsce zamieszkania ankietowanych.....	23